

blomsterlök

Amaryllislökar värms under generös brasiliansk sol

Vinterns amaryllislökar har i många fall sitt ursprung i Brasilien, där den varma solen skyndar på tillväxten. För att få fram salufärdiga amaryllislökar i Nederländerna tar det tre-fyra år, men i Brasilien klarar man av processen på 14–15 månader.

Amaryllis (*Hippeastrum*) har idealiska odlingsförhållanden i Brasilien. Tillräckligt med sol under årets alla dagar, bara lätt frost ibland, lagom med regn och bördig jord.

Det mesta av den amaryllis som finns på marknaden har därför brasilianskt ursprung. Odlingen finns koncentrerad till Holambra, en småstad 20 mil väster om Sao Paulo.

Terra Viva heter ett företag med holländsk bakgrund, som är storproducent med 12 000 hektar och

1 300 anställda. Förutom blomsterlök producerar man också potatis, plantskoleväxter, växthusblomster och växthusgrönsaker.

Enligt Frans Schoemaker, en av bröderna som äger Terra Viva, är *Hippeastrum* under namnet Brasbonitas den viktigaste produkten. Förutom omfattande lökexport säljer man också till den stora hemmamarknaden, både fullt blommande amaryllis och som amaryllis snittblomma.

Terra Viva grundades 1959. Från 1987 gick man in för ama-

Manuell hantering vid löpande band direkt efter skörd, med tvättning och putsning.

ryllis. Hela produktionskedjan är effektiv och säker för de ömtåliga lökarna. Trots viss automatisering måste fortfarande många moment utföras manuellt. Det ställer krav

på personalen, som det gäller att förmå att trivas och stanna kvar, så de inte flyttar till storstäderna.

I och för sig kan man börja odla *Hippeastrum* när som helst

Amaryllislökar skördas på den bördiga marken vid Holambra i Brasilien. Julens amaryllis skördas i april och förutom en traktor är 50 arbetare ute på fältet. Först lyfts löken varefter rötterna skärs kortas av.

viola

viola

på året, men efterfrågan från de stora exportländerna på norra halvåret styr schemat. De lökar som skall vara i blom nu kommande jul planterades i februari-mars 2006. Man utgår antingen från tumnagelsmå sidolökar eller, för sådana sorter som inte producerar sidolök, från en stor lök som delas i ungefär tio klyftor. Väl i jord sker snabb tillväxt med löv som kommer efter några veckor. Löven breder ut sig på marken och förhindrar därmed ogräs att spira. Just innan blomning skärs blomstänglarna av.

I våras, i april, togs lökarna upp, som är avsedda för årets jul. En traktor och 50 arbetare skär av rot-systemet, men lökarna lyfts manuellt. Lökarna läggs i stora lådor och transporteras till ett löpande band för rengöring. Sedan väntar arbetare försedda med knivar på att skära bort rötterna och putsa lökarna. Sedan lagras de i låga lådor för att torka några dagar.

Sedan följer storleksortering, där omkretsen mäts i centimeter. Till Norden säljs mest storlek 28/30. De största, över 38, går till USA. Lökarna under 20 centimeter planteras om.

Transporten sker i plastlådor. Transporten till Europa börjar i april-maj och efter tre veckor till sjöss kommer de till Nederländerna via Hamburgs hamn. Transporten och följande lagring sker under klimatkontrollerade former.

I slutet av september kommer lökarna till Norden. De första bör-

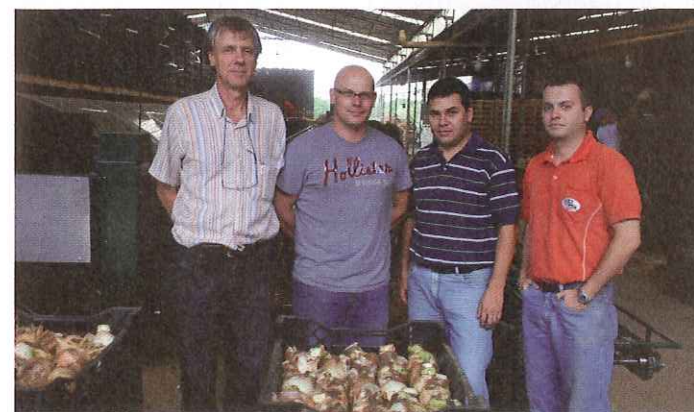
Löken är öppnad med ett exakt snitt. Då ses blomstängelanlagen. När det nästlängsta är cirka 2,5 cm det dags att skörda löken.

jar blomma i oktober, men 90 procent blommar under juletid.

Försäljningschef Michel van der Meij på holländska amaryllisspecialisterna Kebol BV konstaterar att det har skett ett nästan fullständigt skifte från odling i Nederländerna till i första hand Brasilien, samt även Sydafrika och Chile.

Det kan kännas som ganska naturligt, eftersom *Hippeastrum*-familjen har sitt ursprung i Sydamerika, där det finns 50 ursprungliga arter, varav vissa används i förädlingen. Själva förädlingen sker fortfarande i Nederländerna, men fältförsök sker i Brasilien. Det tar mellan åtta och tio år innan en ny sort kan kommersialiseras.

TEXT OCH FOTO: JYRKI JALKANEN
Puutarha&kauppa

Hippeastrum under namnet Brasbonitas är den största produkten från det stora företaget Terra Viva, konstaterar Frans Schoemaker, en av ägarbröderna. Här tillsammans med Michel van der Meij från holländska säljbolaget Kebol BV samt arbetsledarna Adilson Ribeiro och Marcelo Martins.